

SYLABUS
dotyczy cykliów kształcenia: 2021-2023, 2022-2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/ MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	ELEMENTY WCZESNEGO POSTĘPOWANIA LOGOPEDYCZNEGO
Nazwa jednostki realizującej kierunek studiów podyplomowych	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot/ moduł	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa studiów podyplomowych	logopedia
Poziom kształcenia	studia podyplomowe
Semestr studiów/ kursu	rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język kształcenia	polski
Koordynator	dr n.med. Katarzyna Bieńkowska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej/ osób prowadzących	mgr Aneta Kotowicz-Urban dr Izabela Marczykowska

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Praktyki	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt ECTS
10	10							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku)

Wykład: zaliczenie bez oceny

Ćwiczenia: zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość podstaw psychologii rozwojowej i klinicznej, znajomość etapów rozwoju mowy dziecka

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/ modułu

C ₁	zdobycie przez słuchaczy wiadomości na temat wczesnej interwencji i opieki logopedycznej (od początku po wiek wczesnoszkolny)
C ₂	zapoznanie słuchaczy z pre-, peri- i postnatalnymi czynnikami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi mowy i wspomagającymi ten rozwój;
C ₃	przygotowanie słuchaczy do prowadzenia działań profilaktycznych oraz do stymulowania rozwoju językowego małych dzieci

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu/ modułu	Odniesienie do efektów uczenia się dla studiów podyplom.
EK_01	Słuchacz/ka rozumie fakty i teorie dotyczące terapii: zna etapy rozwoju człowieka w cyklu życia od momentu poczęcia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym; wie, jakie czynniki środowiskowe wpływają pozytywnie, a jakie negatywnie na rozwój dziecka, w szczególności na rozwój jego mowy; zna metody działań interwencyjnych w zakresie zapobieganiu powstawania wad wymowy u małych dzieci oraz w zakresie wczesnej terapii logopedycznej; zna metody i narzędzia używane we wczesnej interwencji	K_Wo1
EK_02	Słuchacz/ka podejmuje działania diagnostyczne, profilaktyczne, terapeutyczne i edukacyjne odpowiadające potrzebom pacjentów i ich rodzin w zakresie wspomaganie rozwoju mowy i prawidłowych nawyków artykulacyjnych; formułuje plan działań odpowiadających potrzebom małego pacjenta, jego otoczenia oraz grupy społecznej	K_Uo1
EK_03	Słuchacz/ka posługuje się różnymi metodami terapeutycznymi oraz technikami wspomaganie rozwoju mowy	K_Uo3
EK_04	Słuchacz/ka określa priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; posługuje się zasadami i normami etycznymi w kontaktach z otoczeniem małych pacjentów; przewiduje skutki działań terapeutycznych z zakresu wczesnego postępowania	K_Ko3

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Cele i zadania wczesnej interwencji logopedycznej. System wczesnej opieki logopedycznej w Polsce.
Wpływ czynników endogennych i egzogennych na rozwój dziecka w okresie prenatalnym (rozwój anatomiczny, rozwój funkcji neuromięśniowych, rozwój zmysłów).
Elementy logopedycznej oceny noworodka (anatomia, funkcje biologiczne, odruchy)
Rozwój czynności oddechowych, pokarmowych i ruchowych ważnych dla mowy. Karmienie niemowlęcia i jego wpływ na rozwój mowy
Charakterystyka, ocena i pomoc logopedyczna w opiece nad noworodkiem i wcześniakiem.
Charakterystyka dzieci z grupy wysokiego ryzyka – problemy kliniczne.
Sposoby wczesnego wspomaganie rozwoju mowy i języka.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Czynniki niekorzystne i szkodliwe dla prawidłowego rozwoju mowy w okresie ciąży i porodu oraz w okresie okołoporodowym i niemowlęcym.
Struktura wywiadu biologiczno-środowiskowego oraz jego rola w pracy logopedy z małym dzieckiem.
Metody i narzędzia diagnostyczne we wczesnej interwencji logopedycznej –

przeгляд kart diagnozy.
Diagnoza kliniczna, a diagnoza funkcjonalna – na podstawie analizy programów wczesnego wspomagania rozwoju
Czynności prymarne oraz bazowe umiejętności komunikacyjne – wybrane aspekty diagnozy i terapii.
Terapia logopedyczna małego dziecka – współpraca z rodziną i innymi terapeutami, ćwiczenia stymulujące, indywidualne programy terapeutyczne.
Zapoznanie słuchaczy z problemami pacjentów, których będą obserwować.
Prezentacja kart mowy dzieci i omówienie dotychczasowej terapii. Obserwacja terapii dzieci.
Omówienie zastosowanych w czasie zajęć z dziećmi metod, pomocy, narzędzi; omówienie problemów. Pytania słuchaczy i dyskusja na temat dalszej terapii.

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład:

- prezentacja multimedialna,
- prezentacja nagrań video,

metoda podająca Ćwiczenia:

- pogadanka,
- ćwiczenia praktyczne indywidualne i w grupach,
- analiza nagrań video i audio,
- metoda problemowa

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

EK (efekt uczenia się)	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć
EK_01	Obserwacja ciągła w czasie zajęć; ocena głosów w dyskusjach po wykładach, w czasie ćwiczeń i po filmach instruktażowych	W Ćw.
EK_02	Obserwacja ciągła w czasie zajęć, ocena przygotowanego projektu terapii; ocena głosów w dyskusjach po filmach instruktażowych	W Ćw.
EK_03	Obserwacja ciągła w czasie zajęć, ocena przygotowanego projektu terapii	W Ćw.
EK_04	Ocena wykonywanych w czasie zajęć zadań, ocena głosów w dyskusji	W Ćw.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: obecność na zajęciach + czytanie zalecanej literatury (efekty są weryfikowane głównie w trakcie ćwiczeń).

Ćwiczenia – ocena z ćwiczeń jest wypadkową następujących elementów:

- obecność na zajęciach,
- aktywny udział w zajęciach i przygotowanie do zajęć (czytanie zalecanej literatury),
- zaliczenie ustnego kolokwium z metod terapii logopedycznej lub przygotowanie projektu terapii

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY SŁUCHACZA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	10Ć + 10W
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do zajęć, 15 • studiowanie literatury przedmiotu 15 	
SUMA GODZIN	52
Sumaryczna liczba punktów ECTS:	2

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

Wymiar godzinowy:	Nie dotyczy
Zasady i formy odbywania praktyk:	Nie dotyczy

LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Cieszyńska J., Korendo M., 2015, *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6 roku życia*, Kraków.
- Rocławski B., 1993, *Opieka logopedyczna od poczęcia*, Gdańsk.
- Stecko E., 2002, *Zaburzenia mowy u dzieci. Wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne*, Warszawa.
- Stecko E. 2013, *Logopedia małego dziecka*,

Literatura uzupełniająca:

(2-3 pozycje do wyboru)

- (red.) Kaczorowska-Bray K., Milewski S., 2018, *Wczesna interwencja logopedyczna*, Kraków.
- (red.) Mackiewicz B., 1983, *Wybrane zagadnienia ortodontyczne dla logopedów*, Gdańsk.
- (red.) Michałowicz R., 1973, *Usprawnianie czynności psychoruchowych małego dziecka z uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego*, Warszawa.
- (red.) Rokicka-Milewska R., 2012, *ABC chorób wieku dziecięcego*, Warszawa.
- (red.) Winczura B., Cytowska B., 2021, *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*. Kraków.
- Czochańska J., 1990, *Ocena odruchów niemowlęcych*, [w:] *Neurologia dziecięca*, Warszawa.
- Fedorowska W., Wardowska B., 1992, *Wywiad biologiczno – środowiskowy do wykrywania wczesnych uwarunkowań zaburzeń mowy*, Gdańsk.
- Hellbrugge T., Wimpffen J. H., 1991, *Pierwsze 365 dni życia dziecka*, Warszawa.
- Korendo M., 2001, *Rozwojowy model diagnozy i terapii zaburzeń mowy*, [w:] *Diagnoza i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy*, red. B. Cyl, Katowice.
- Kornas-Biela D., 1991, *Rozwój psychofizyczny dziecka przed narodzeniem*, Warszawa.
- Machoś M., 2012, *Od zabawy do mówienia. Poradnik dla rodziców i terapeutów*, Kraków.

- Machoś M., 2013. *Uwagi o ważności wczesnej diagnozy neurologopedycznej*, „Logopedia Silesiana”, nr 2, s. 84-100.
- Machoś M., 2020, *Krótkie wędzidełko języka u noworodków i niemowląt*, Zabrze.
- Mackiewicz B., 1986, *Wskazówki dla prawidłowego połykania w wadach zgryzu i wymowy u dzieci*, Warszawa.
- Morris D., 1996, *Zrozumieć niemowlę*, Warszawa.
- Odowska-Szlachcic B., 2010, *Metoda integracji sensorycznej we wspomaganie rozwoju mowy dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego*, Gdańsk.
- Pluta-Wojciechowska D., 2021, *Zaburzenia czynności prymarnych i artykulacji. Podstawy postępowania logopedycznego*, Bytom.
- Rządźka M., 2019, *Odruchy oralne u noworodków i niemowląt. Diagnoza i stymulacja*, Kraków.
- Stecko E., 1994, *Zaburzenia mowy dzieci – wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne*, Warszawa.
- Stecko E., 1997, *Wczesna stymulacja logopedyczna dzieci z obciążonym okresem okołoporodowym*, „Nowy Pediatria”, nr 1.
- Stecko E., 1999, *Profilaktyka logopedyczna szansą dla dziecka i logopedy*, Warszawa.
- Stecko E., 2001, *Rozpoznawanie u niemowląt uwarunkowań rozwoju mowy*, „Audiofonologia”, t. XXI, s. 55-64.
- Weitzman E., Greenberg J., 2014, *Razem uczymy się mówić. Przewodnik dotyczący wspomaganie rozwoju językowego dzieci dla opiekunów i nauczycieli przedszkolnych*, Kraków.

Materiały multimedialne:

- Rządźka M., *Projekt frenulotomia: wsparcie dziecka, wsparcie rodzica*, <https://logopeda.zgora.pl/ipages/flipbook/1?preview=1>
- E-book *Karmienie małego dziecka – wieloaspektowość w terapii. Podejście interdyscyplinarne. Materiały z I Ogólnopolskiej Konferencji Szkoły Terapii Karmienia „Od pestki do ogryzka”*, Warszawa.